



ROMÂNIA
Avocatul Poporului

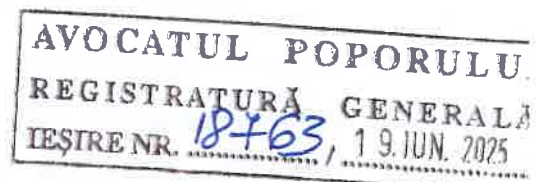
Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro



Tel./fax: 0268/471.100 E-mail: avpbrasov@avp.ro

Domnului Adrian VOICAN, Președinte al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități

RECOMANDARE
Nr. 90 din 19.IUN. 2025 2025



Instituția Avocatul Poporului a întreprins mai multe demersuri specifice, conform prevederilor Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, în vederea soluționării unei petiții înregistrate cu nr. 2081 din 27 ianuarie 2025, formulate de domnul _____ în prezent, beneficiar în cadrul Centrului de Servicii Sociale " _____ " din Iași, gestionat de Asociația _____

În cadrul acestor demersuri, Avocatul Poporului a dispus efectuarea unei anchete la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Covasna (în continuare, DGASPC Covasna), pentru clarificarea unor aspecte legate de transferul beneficiarului .

de la Centrul de Îngrijire al Asociației _____ din localitatea _____ județul Ialomița, la un centru situat în județul Iași.

Astfel, în data de 6 iunie 2025, în urma discuțiilor purtate cu domnul PAPP Adolf-József, director general al DGASPC Covasna, cu doamna SZÁSZ Katalin Melinda, director general adjunct, și cu doamna DOMOKOS Ágnes-Mária, inspector, s-au evidențiat următoarele informații:

Domnul _____ a fost transferat în județul Iași, la Asociația _____ , începând cu data de 06.05.2025, la solicitarea sa.

Acest transfer s-a făcut în județul Iași întrucât, la nivelul județului Covasna, **nu există niciun loc liber** pentru admiterea persoanei adulte cu grad de handicap grav într-un centru rezidențial sau medico-social. Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Târgu Secuiesc, aflat în subordinea DGASPC Covasna, funcționând la capacitatea maximă.

Pentru identificarea locurilor disponibile, DGASPC Covasna a transmis o primă solicitare către DGASPC Braşov, însă în răspunsul primit (adresa nr. 3849 din 6 februarie 2025) se menţionează că: *"centrele din subordinea DGASPC Braşov au traversat o perioadă de reorganizare; se menţine obiectivul dezinstituţionalizării, prioritate la admitere având persoanele adulte ce au domiciliul în judeţul Braşov"*.

Ulterior, s-au trimis solicitări către toate serviciile rezidenţiale licenţiate aflate pe site-ul Ministerului Muncii, în vederea identificării unor locuri disponibile internării persoanei adulte cu dizabilităţi, fie în centre de îngrijire şi asistenţă din subordinea DGASPC-urilor, fie în ONG-uri acreditate.

Din răspunsurile direcţiilor generale de asistenţă socială şi protecţia copilului a reieşit că, la nivel naţional, centrele rezidenţiale pentru persoane adulte cu dizabilităţi funcţionează la capacitate maximă, prin urmare se află în imposibilitatea preluării altor beneficiari. De asemenea, în adresele de răspuns, direcţiile au precizat că numărul solicitărilor de instituţionalizare depăşeşte capacitatea locurilor disponibile; centrele sunt în plin proces de restructurare şi nu se fac admiteri; direcţiile au liste de aşteptare în vederea admiterii în centre rezidenţiale a persoanelor adulte cu dizabilităţi. Totodată, direcţiile au menţionat că, odată cu aplicarea Legii nr. 7/2023, sunt obligate să reducă numărul locurilor existente în centrele care funcţionează în subordinea acestora.

De exemplu, DGASPC Bistriţa Năsăud, prin adresa înregistrată cu nr. 5710 din 10 februarie 2025, răspunde solicitării DGASPC Covasna că **nu au locuri disponibile** în centrele rezidenţiale pentru adulţi, **instituţia având cereri în aşteptare**. Mai mult, la centrele rezidenţiale pentru adulţi Beclean, se vor demara lucrări aferente proiectului *"Creştere performanţă energetică şi reabilitare imobil"*, în prezent, analizându-se situaţia privind relocarea beneficiarilor admişi în aceste servicii sociale.

DGASPC Bihor, prin adresa înregistrată cu nr. 6671 din 6 februarie 2025, informează DGASPC Covasna că se confruntă cu **numeroase solicitări de instituţionalizare a persoanelor adulte cu dizabilităţi**, respectiv au prioritate tinerii care provind din sistemul de protecţie a copilului, pentru care trebuie asigurată tranziţia în sistemul de protecţie a persoanelor adulte cu dizabilităţi, motiv pentru care nu poate răspunde favorabil solicitării pimate.

DGASPC Botoşani, prin adresa înregistrată cu nr. 5217 din 7 februarie 2025, informează autoritatea din Covasna că susţine procesul de dezinstituţionalizare, conform prevederilor Legii nr. 7/2023. În contextul politicilor sociale actuale de prevenire a instituţionalizării şi de îmbunătăţire a calităţii vieţii, la nivelul direcţiei Botoşani se acordă cu prioritate servicii sociale în mediul rezidenţial pentru persoanele adulte cu dizabilităţi aflate în

situații de vulnerabilitate sau de risc, domiciliat în județul Botoșani, și persoanelor cu dizabilități instituționalizate în centrele rezidențiale pentru copii care au împlinit vârsta de 18 ani, respectiv 26 de ani și pentru care se impune tranziția din sistemul de protecție a copilului în sistemul de protecție a persoanei adulte cu handicap, motiv pentru care direcția nu poate răspunde favorabil autorității din Covasna.

DGASPC Sector 3 București, prin adresa înregistrată cu nr. 13/21946 din 7 februarie 2025, răspunde solicitării DGASPC Covasna că, în centrele rezidențiale de îngrijire și asistență socială din subordinea instituției, **numărul solicitărilor de instituționalizare depășește capacitatea locurilor disponibile.**

DGASPC Sector 5 București, prin adresa înregistrată cu nr. 145/26327 din 10 februarie 2025, precizează că în cadrul direcției **nu figurează nicio structură cu componentă rezidențială**, care să aibă ca obiect de activitate acordarea de servicii sociale pentru persoanele adulte cu dizabilități. **DGASPC Sector 5 București se confruntă cu o situație similară** în ceea ce privește acordarea serviciilor sociale de tip rezidențial pentru persoanele adulte cu dizabilități, aceste servicii fiind externalizate și contractate în conformitate cu Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, în vederea soluționării cererilor înregistrate la nivelul direcției Sectorului 5, depuse în temeiul Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, coroborat cu Legea nr. 7/2023 privind susținerea procesului de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități și aplicarea unor măsuri de accelerare a acestuia și de prevenire a instituționalizării.

DGASPC Constanța, prin adresa înregistrată cu nr. 31096 din 17 februarie 2025, menționează că odată cu publicarea în Monitorul Oficial a Hotărârii Guvernului nr. 1543/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea procesului de dezinstituționalizare, pentru perioada 2022-2030, a Legii nr. 7/2023 privind susținerea procesului de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități și aplicarea unor măsuri de accelerare a acestuia și de prevenire a instituționalizării, precum și a Ordinelor președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități numerele 235 din 20 martie 2023, 385 și 359 din 10 aprilie 2023, direcția în colaborare cu autoritățile și instituțiile publice la nivel local și județean trebuie să **efectueze diligențele necesare în vederea îndeplinirii indicatorilor prevăzuți în actele normative antemenționate.** Mai mult, în conformitate cu art. 12 alin. (1) din Legea nr. 7/2023, în vederea asigurării atingerii Țintelor prevăzute la art. 9, în centrele rezidențiale publice care au în implementare planuri de restructurare **nu se efectuează admiteri ale persoanelor adulte cu dizabilități.**

DGASPC Cluj, prin adresa înregistrată cu nr. 6568 din 11 februarie 2025, comunică faptul că toate centrele rezidențiale destinate persoanelor adulte cu dizabilități din structura direcției **funcționează la capacitate maximă sau sunt în proces de restructurare, nu există locuri disponibile, prin urmare nu poate onora solicitarea primită.**

DGASPC Caraș Severin, prin adresa înregistrată cu nr. 2851 din 13 februarie 2025, precizează faptul că unitățile rezidențiale din structura organizatorică a direcției funcționează la capacitate maximă și, ca atare, nu dispun de spații libere.

DGASPC Gorj, prin adresa înregistrată cu nr. 2805 din 6 februarie 2025, răspunde solicitării DGASPC Covasna că, la nivelul județului Gorj, la furnizorii publici sau privați de servicii sociale, **nu au identificat disponibilizate de internare** a unor persoane încadrate în grad de handicap, deoarece **există o adresabilitate ridicată din partea comunității locale.** De asemenea, Legea nr. 7/2023 a dat startul accelerării demersurilor și măsurilor de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități, astfel că primează reintegrarea în familie/în societate a persoanelor cu dizabilități instituționalizate, acolo unde este posibil.

DGASPC Giurgiu, prin adresa înregistrată cu nr. 7697 din 14 februarie 2025, informează autoritatea din Coasna că, având în vedere prevederile Legii nr. 7/2023, se află în imposibilitatea de a răspunde favorabil solicitării transmise.

DGASPC Hunedoara, prin adresa înregistrată cu nr. 11289 din 10 februarie 2025, răspunde solicitării DGASPC Covasna că **nu are posibilitatea de a prelua beneficiari în cadrul centrelor destinate persoanelor adulte cu dizabilități.** Direcția de află într-un proces de dezinstituționalizare a beneficiarilor din cadrul centrelor destinate persoanelor adulte cu dizabilități/vârstnice, conform prevederilor Legii nr. 7/2023 și a Ordinului nr. 304/2024 pentru aprobarea obiectivelor și indicatorilor-cheie de performanță corespunzători acestora privind procesul de dezinstituționalizare și de prevenire a instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități. La nivelul DGASPC Hunedoara, **există dosare de instituționalizare aflate în așteptare**, astfel, autoritatea nu poate da curs solicitării venite din Covasna.

DGASPC Ialoița, prin adresa înregistrată cu nr. 2649 din 10 februarie 2025, răspunde solicitării DGASPC Covasna că centrele rezidențiale destinate persoanelor adulte cu dizabilități **funcționează la capacitate maximă** sau se află în **proces de restructurare**, prin urmare, nu se poate veni în sprijinul soluționării situației sesizate.

DGASPC Mureș, prin adresa înregistrată cu nr. 9592 din 10 februarie 2025, precizează că se confruntă cu un **număr crescut de cereri în vederea admiterii** venite din partea comunității, dar și cu **reducerea numărului de beneficiari în spațiile de cazare**, motiv pentru care nu poate răspunde favorabil solicitării primite.

DGASPC Mehedinți, prin adresa înregistrată cu nr. 2857 din 19 februarie 2025, răspunde solicitării DGASPC Covasna că centrele de îngrijire și asistență pentru persoane cu dizabilități **funcționează la capacitate maximă**. DGASPC Mehedinți **nu are încadrați asistenți personali profesioniști**. De asemenea, la nivelul județului Mehedinți, **nu există ONG-uri acreditate care să ofere servicii sociale în sistem rezidențial**.

DGASPC Prahova, prin adresa înregistrată cu nr. 5579 din 12 februarie 2025, răspunde DGASPC Covasna că centrele rezidențiale pentru persoane adulte **funcționează la capacitate maximă**, prin urmare direcția se află în imposibilitatea preluării altor beneficiari.

DGASPC Sălaj, prin adresa înregistrată cu nr. 2794 din 6 februarie 2025, precizează că centrele rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități **sunt la capacitate maximă**, iar direcția **nu dispune de locuri pentru a efectua noi internări**.

DGASPC Sibiu, prin adresa înregistrată cu nr. 14266 din 7 februarie 2025, informează autoritatea din Coasna că, centrele rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități au fost **supuse procesului de restructurare și reorganizare**, astfel că **locurile sunt limitate**, prioritari fiind beneficiarii care provind din sistemul de protecție al copilului din județul Sibiu, pentru care este necesară asigurarea continuității acordării serviciilor sociale în sistem rezidențial. Prin urmare, DGASPC Sibiu este în imposibilitatea de a răspunde favorabil solicitării venite din partea DGASPC Covasna.

DGASPC Timiș, prin adresa înregistrată cu nr. 16048 din 7 februarie 2025, precizează că trebuie să asigure îndeplinirea obiectivelor procesului de dezinstituționalizare, iar toate centrele rezidențiale destinate îngrijirii și protecției persoanelor adulte cu dizabilități, din subordinea direcției, **se află în proces de restructurare/reorganizare, acestea funcționând la capacitate maximă**, motiv pentru care nu pot răspunde favorabil solicitării primite.

DGASPC Tulcea, prin adresa înregistrată cu nr. 49/4351 din 6 februarie 2025, precizează că centrele din subordinea instituției se află în plin proces de restructurare, **nu se fac admiteri și nu există locuri disponibile**.

Și exemplele pot continua, însă răspunsurile sunt aceleași, **nicio direcție generală de asistență socială și protecția copilului nu a răspuns favorabil** solicitării instituției din județul Covasna, întrucât, la nivel național, **nu există locuri disponibile** în centrele de îngrijire destinate persoanelor adulte cu dizabilități.

În ceea ce privește desfășurarea procesului de dezinstituționalizare, la nivel județului Covasna, ni se comunică următoarele informații:

- numărul total de persoane adulte cu dizabilități, aflate în centre rezidențiale: 64;
- numărul persoanelor ce vor fi dezinstituționalizate până în data de 30 iunie 2026: 29;

- numărul persoanelor ce vor fi dezinstituționalizate până în 31 decembrie 2030: 4 (rămân instituționalizate 35 persoane).

La nivelul județului Covasna, nu sunt centre aflate în restructurare, există doar două centre mici, ambele funcționând la capacitate maximă:

- Centrul de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități Târgu Secuiesc, județul Covasna, având 36 locuri;

- Centrul pentru viață independentă pentru persoane adulte cu dizabilități Târgu Secuiesc, județul Covasna, având 14 locuri.

Au fost 8 beneficiari transferați în afara județului.

La nivelul județului Covasna nu au avut loc dezinstituționalizări, decât prin deces. Sunt în schimb foarte multe cereri de admitere în centre rezidențiale, unele cereri venind din partea unităților sanitare.

Procesul de dezinstituționalizare se desfășoară **cu dificultate, având în vedere lipsa serviciilor sociale din comunitate.**

O soluție o reprezintă înființarea centrelor medico-sociale. De asemenea, reprezentanții DGASPC Covasna spun că se impune modificarea legislației aplicabile asistentului personal profesionist, astfel încât aceasta să răspundă nevoilor reale ale asistentului personal profesionist și ale persoanei cu dizabilități. În acest sens, domnul director precizează că trebuie schimbat modul juridic de încadrare în programul de 8 ore, întrucât acest program nu corespunde realității, și trebuie găsită o formulă juridică adecvată, întrucât acești angajați nu pot pleca nici în concediu de odihnă. O variantă propusă ar fi un contract de prestări servicii, prin care angajatul să beneficieze de costul standard exprimat în procentaj ISR, să se permită asocierea asistenților personali profesioniști pentru acoperirea orelor de program, pentru munca în ture, iar UAT-urile să pună la dispoziție locuințe în care să asigure îngrijirea persoanei adulte cu dizabilități.

O altă situație deosebit de gravă a fost identificată de Avocatul Poporului la nivelul județului Bihor, unde în comuna Holod, satul Dumbrava, nr. 83, funcționează Asociația Dumbrava, prin intermediul căreia sunt găzduite 329 persoane, din care peste 70% provin din alte județe, în proporție de 79% fiind aduși cu ambulanța. În lipsa identificării unor locuri disponibile în centre rezidențiale publice, persoanele vulnerabile sunt direcționate din unități spitalicești către județul Bihor.

Dorind să obținem mai multe date cu privire la situația expusă, Avocatul Poporului s-a adresat Serviciului Județean de Ambulanță Bihor, care ne-a informat că a primit astfel de solicitări de transport și pacienții au fost transportați pe baza solicitărilor făcute de către medicii spitalelor unde erau internați, fiindu-ne comunicate trei exemple de spitale în acest sens:

Spitalul Clinic de Urgență "Sf. Pantelimon" București, Spitalul Clinic de Urgență "Bagdasar-Arseni" și Spitalul Clinic de Ortopedie – Traumatologie și TBC Osteoarticular "Foișor" București.

De asemenea, în urma demersurilor întreprinse, prin adresa înregistrată cu nr. 16089/28.05.2025, Spitalul Clinic de Urgență "Sf. Pantelimon" subliniază importanța existenței și sprijinului așezământului social, Asociația Dumbrava, **care a fost plasa de urgență pentru multe situații sociale**, aflate în unități sanitare și nu numai, în contextul în care administrațiile publice teritoriale (D.G.A.SP.C., D.A.S., S.P.A.S.) **erau depășite de complexitatea și volumul cazurilor**. Astfel, în lipsa alternativelor funcționale, deschiderea pentru ajutor, oferit de această organizație a fost esențială pentru asigurarea continuității îngrijirii și protecției persoanelor, aflate în situații de criză, cele mai multe, fără pârgii legale, de actualitate, eligibile.

Așadar, din cauza lipsei locurilor disponibile în centrele destinate persoanelor vulnerabile, în absența acestor centre – care ar trebui să ofere condiții de locuire, asistență socială și suport psihologic – singura alternativă identificată a fost reprezentată de locațiile puse la dispoziție de Asociația Dumbrava, în vederea evitării unei situații de abandon social sau chiar a expunerii directe a acestor persoane în spațiul public, fără adăpost, sprijin sau resurse de subzistență.

Constatăm că,

În ceea ce privește **desfășurarea procesului de dezinstituționalizare**, acest proces este unul dificil, una dintre cauze fiind faptul că **instrumentele de implementare nu s-au dezvoltat într-o cronologie care să asigure cea mai corectă abordare**.

Posibilitatea de a interna o persoană cu dizabilități într-un centru de îngrijire era limitată și până la apariția Legii nr. 7/2023, fie din cauza costurilor foarte mari, fie din cauza numărului limitat de astfel de centre, în condițiile în care numărul persoanelor cu dizabilități din ultimii ani este într-o ușoară creștere, **însă, în prezent, identificarea unui loc disponibil pentru internarea unui caz a devenit extrem de dificilă**, așa cum am arătat într-o manieră detaliată în Raportul special privind dificultățile pe care le întâmpină persoanele cu dizabilități, respectiv pacienții a căroră situație socială determină prelungirea spitalizării¹.

Scăderea numărului de locuri din centrele rezidențiale nu va rezolva nevoile persoanelor vulnerabile din comunitate, ci dimpotrivă le va accentua, în condițiile în care autoritățile administrației publice nu reușesc să asigure servicii de îngrijire de lungă durată pentru persoanele cu dizabilități, persoane vârstnice, persoane fără adăpost și pentru alte categorii de persoane vulnerabile, ca măsură de asistență socială, respectiv să dezvolte

¹ <https://anp.ro/wp-content/uploads/2024/03/Raport-special-cazuri-sociale-dezinstituționalizare.pdf>

capacitatea de furnizare la nivel local a îngrijirilor de lungă durată la domiciliu, în cazul persoanelor neinstituționalizate.

Potrivit dispozițiilor art. 7 și 8 din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, autorităților publice locale le revine în principal obligația să asigure condițiile necesare pentru integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități. În acest sens, aceste autorități au obligația facilitării accesului persoanelor cu dizabilități la beneficii de asistență socială și la servicii sociale.

Autoritățile administrației publice locale au un rol major în realizarea scopului, a obiectivelor și indicatorilor de performanță aferenți procesului de dezinstituționalizare și de prevenire a instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități, totodată, în vederea respectării și aplicării dispozițiilor Legii nr. 7/2023 și Ordinului președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități nr. 235/2023.

Înființarea unui centru medico-social este în competența autorităților administrației publice locale, acestea pot înființa, organiza, administra și finanța servicii sociale pentru persoanele adulte cu dizabilități cu caracter intercomunitar, prin asociere cu alte autorități ale administrației publice locale sau cu alți furnizori privați de servicii sociale, acreditați în condițiile legii.

În ceea ce privește soluțiile identificate pentru dezinstituționalizare și prevenirea instituționalizării, un rol foarte important în sprijinirea în vederea integrării în comunitate a persoanelor adulte cu dizabilități îl au comunitățile locale, care pot dezvolta servicii sociale finanțate integral sau parțial prin legi speciale, de la bugetul de stat.

Fiecare autoritate a administrației publice locale trebuie să identifice/dezvolte servicii sociale la nivel local în funcție de specificul cazurilor aflate în dificultate socială pe care le au în evidență.

Or, **implicarea autorităților publice locale este foarte greoaie** în procesul de dezinstituționalizare, deoarece nu dispun de resursele necesare, iar transferul de competențe de la administrația centrală nu pare să fi fost însoțit și de resursele bugetare necesare de la bugetul de stat.

Pentru sprijinirea în vederea integrării în comunitate a persoanelor cu dizabilități, pentru prevenirea instituționalizării, facilitarea dezinstituționalizării acestora, atât asistentul personal, cât și asistentul personal profesionist, sunt alternative viabile la instituționalizare. Or, în prezent, sunt autorități care nu au angajat niciun asistent personal profesionist. De exemplu, în județul Argeș. Serviciul de specialitate din cadrul Direcției de Asistență Socială a Municipiului Pitești a încercat să găsească persoane care doresc să fie angajate ca asistenți personali

profesioniști, dar comunitatea nu a fost receptivă la o astfel de propunere, deși au fost întreprinse măsuri de informare.

Procedurile referitoare la dezinstituționalizare și prevenirea instituționalizării **nu se pot implementa** până ce nu va exista o rețea de servicii sociale alternative. În continuare se primesc foarte multe solicitări din partea aparținătorilor persoanelor adulte cu dizabilități în sensul instituționalizării lor.

Serviciile sociale sunt dezvoltate insuficient la nivelul unităților administrativ teritoriale din mediul urban și foarte puțin sau deloc în unitățile administrativ teritoriale din mediul rural.

Rolul sistemului de protecție socială și al serviciilor rezidențiale pentru persoanele cu dizabilități este de a sprijini persoanele cu dizabilități care, din motive sociale combinate cu handicapul lor, nu pot duce o viață decentă în comunitate. Or, la nivel național, serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități fie funcționează la capacitate maximă, fie se află în proces de restructurare, astfel că nu se pot efectua admiteri. Lipsa sprijinului familiei și a serviciilor în comunitate fac parte dintre principalele motive ale instituționalizării.

Numărul și diversitatea scăzute a serviciilor sociale din comunitate pentru persoane cu dizabilități constituie o barieră în procesul de dezinstituționalizare, în timp ce planurile de dezvoltare a serviciilor nu corespund nevoilor actuale. Numărul serviciilor de la nivelul comunității sub coordonarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități rămâne redus. Planurile de dezvoltare a serviciilor în comunitate la nivelul DGASPC-urilor nu răspund cererii ridicate din prezent.

Transferul tinerilor cu dizabilități din centrele rezidențiale ale sistemului de protecție al copilului în centrele pentru adulți cu dizabilități este un fenomen foarte vechi în România, care afectează în special copiii care intră în sistemul de protecție a copilului la vârste foarte mici². Un număr mare de persoane tinere cu dizabilități continuă să fie admise în centrele rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități la încetarea măsurii de plasament³.

În consecință, în acest proces de dezinstituționalizare, accentul pus exclusiv pe reducerea dimensiunii centrelor rezidențiale, împreună cu disponibilitatea limitată a serviciilor sociale din comunitate pentru persoanele adulte cu dizabilități, ridică serioase semne de întrebare legate de modul în care se desfășoară în România acest proces. Unul dintre motivele principale ale instituționalizării este lipsa serviciilor sociale în cadrul comunității, ceea ce duce la discriminare și la excluderea socială a persoanelor adulte cu dizabilități.

Astfel, pași importanți în dezvoltarea de servicii alternative, în comunitate, pot fi făcuți doar prin **sprijinirea** primăriilor să dezvolte servicii publice sau prin parteneriat public-privat, dar și prin însoțirea competențelor transferate de resursele bugetare corelative.

² <https://documents1.worldbank.org/curated/en/09080123181014719/edf/168513086931d010968026d4438b2e5d.pdf>
³ <https://documents1.worldbank.org/curated/en/09080123181014719/edf/168513086931d010968026d4438b2e5d.pdf>

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. f), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată;

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

1. Președintele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege, va dispune:

- luarea măsurilor legale care se impun pentru inițierea instituirii cadrului legal necesar reglementării obligației autorităților publice locale de a înființa centre medico-sociale, având în vedere lipsa unităților medico-sociale de la nivel național, iar persoanele cu dizabilități au nevoie de servicii sociale și medicale, servicii socio-medicale, servicii esențiale pentru a acoperi nevoile lor specifice, atât în ceea ce privește îngrijirea medicală, cât și asistența socială;

- adoptarea și implementarea de politici publice care să protejeze drepturile persoanelor cu dizabilități, să prevină discriminarea și să asigure accesul la servicii și facilități, având în vedere faptul că statul are obligația pozitivă de a lua măsuri active și concrete pentru a asigura protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, aspect care include, dar nu se limitează la, accesul la servicii sociale, accesul la sănătate;

- inițierea unor demersuri în vederea modificării legislației pentru asigurarea finanțării tuturor serviciilor sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, precum și pentru identificarea pârghiilor legale care să faciliteze alocarea de resurse financiare bugetare, având în vedere faptul că subfinanțarea constituie o problemă majoră a instituției de asistență socială, iar transferul de competențe de la administrația centrală trebuie însoțit și de resursele bugetare necesare de la bugetul de stat;

- promovarea unor măsuri care să asigure o implicare mai mare a direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului, precum și a autorităților locale (DAS-uri, SPAS-uri) în dezvoltarea de servicii sociale în cadrul acestora, care să răspundă nevoilor persoanelor adulte cu dizabilități. Pentru a veni în sprijinul persoanelor cu dizabilități, a aparținătorilor acestora, pentru facilitarea dezinstituționalizării și pentru prevenirea instituționalizării se impune creșterea numărului de servicii sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități la nivelul autorităților locale, cu precădere la nivelul municipiilor și orașelor.

Totodată, în vederea prevenirii instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități, se formulează necesitatea îmbunătățirii, diversificării și extinderii serviciilor sociale comunitare destinate acestei categorii de beneficiari, în special a celor de îngrijire la domiciliu. În acest

mod se poate răspunde cerințelor persoanelor cu dizabilități de a rămâne în familie/comunitate și de a primi ajutor și îngrijire socio-medicală în propria locuință.

2. Președintele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege, va dispune:

- măsuri pentru colaborarea cu consiliile județene și primăriile prin promovarea importanței dezinstituționalizării și dezvoltării serviciilor la nivelul comunității;
- analizarea legislației aplicabile asistentului personal profesionist și comunicarea unui punct de vedere legat de oportunitatea inițierii unei modificări legislative privind modul de reglementare a muncii asistentului personal profesionist, care să răspundă nevoilor reale ale asistentului personal profesionist și ale persoanei cu dizabilități;
- promovarea unor măsuri de politica publică de stimulare a familiei pentru a menține în cadrul acesteia persoana cu dizabilități.

3. Președintele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități va informa Avocatul Poporului cu privire la însușirea recomandării și măsurile dispuse, în termen de 30 de zile de la comunicarea acesteia.

Avocatul Poporului,



București, 17 iunie 2025

Instituția Avocatul Poporului, cu sediul precizat în antet vă prelucurează datele personale în baza reglementărilor legale aplicabile în domeniul specific de activitate. Scopul prelucrării este de îndeplinire a unei sarcini care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul, în exercitarea atribuțiilor avute, prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituția Avocatul Poporului se circumscrie situației definite de art. 6 alin. 1) lit. e) din Regulamentul UE nr. 679 din 27 aprilie 2016, în limitele atribuțiilor și obligațiilor legale cu respectarea aplicării legislației privind protecția datelor personale. Datele personale sunt obținute din corespondența transmisă de dumneavoastră instituției noastre, fie în cadrul audiențelor sau al serviciului de dispecerat, precum și de la autorități publice sau din consultarea bazelor de date publice. Datele personale pot fi dezvăluite către alte autorități sau instituții publice ori către autorități cu care instituția Avocatul Poporului cooperează în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale legale. În cazul în care nu doriți ca anumite date personale să fie dezvăluite, aveți posibilitatea de a vă exercita dreptul de opoziție, în condițiile prevăzute de art. 21 din RGPD. Datele dumneavoastră personale sunt stocate pe perioada necesară efectuării tuturor demersurilor întreprinse pentru susținerea activităților domeniilor de activitate/serviciilor/birourilor/birourilor teritoriale/centrelor zonale din cadrul Instituției Avocatul Poporului de relații publice, petiționare, formulare de puncte de vedere, organizare, derulare evenimente, soluționarea acțiunilor de către instanțele de judecată competente, îndeplinirea atribuțiilor legale de vizite, soluționare a petițiilor, înregistrarea și soluționarea notificărilor de încălcare a securității datelor cu caracter personal, precum și înregistrarea formularelor de declarare responsabil cu protecția datelor, după care vor fi arhivate potrivit legislației aplicabile. Persoanele ale căror date personale sunt prelucrate de către Instituția Avocatul Poporului pot să își exercite drepturile de acces la date, de rectificare, ștergere, restricționare, în conformitate cu dispozițiile art. 15-19 din RGPD, precum și dreptul de a depune o plângere la ANSPDCP pentru modul de soluționare a cererilor de exercitare a acestor drepturi, printr-o cerere trimisă prin poștă la sediul ANSPDCP sau la adresa anspdc@dataprotection.ro. Mai multe informații privind prelucrarea datelor dvs. cu caracter personal puteți consulta pe site-ul www.avp.ro, secțiunea Protecția datelor cu caracter personal.

Vă mulțumim!

